

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» (реєстр. № 9330-1 від 02.06.2023), поданий народними депутатами України Ю. Тимошенко, О. Кучеренком та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачено внесення змін до законодавства у сфері захисту економічної конкуренції, зокрема щодо удосконалення правових основ діяльності Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ), вдосконалення державної політики у сфері захисту економічної конкуренції, посилення інституційної спроможності АМКУ, підвищення ефективності системи захисту економічної конкуренції.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація Закону матиме вплив на показники державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту реалізація його положень не потребуватиме додаткових видатків державного бюджету.

Однак реалізація акта може потребувати додаткових бюджетних витрат на утримання АМКУ, зокрема у зв'язку з наданням права АМКУ безпосереднього автоматизованого доступу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань; запровадження норми щодо фіксації за допомогою технічних засобів процесу слухання у справах про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію, про порушення конкурентного законодавства; надання повноважень органам АМКУ щодо врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.

Також законопроектом запропоновано розширити повноваження АМКУ, а саме визначити його державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державою моніторингу і контролю функціонування систем державної допомоги та публічних закупівель і їх відповідності міжнародним зобов'язанням України, спрямованим на забезпечення захисту та розвитку конкуренції у сферах державної допомоги і публічних закупівель.

Водночас відповідно до статті 7 Закону України «Про публічні закупівлі» Рахункова палата, Антимонопольний комітет України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000D72D2C007F009800](#)

Підписувач [Ермоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [02.08.2021 12:10:58](#) по [02.08.2023 12:10:58](#)

Міністерство фінансів України

08030-03/1-3/15712 від 09.06.2023

фінансового контролю, здійснюють контроль у сфері публічних закупівель у межах своїх повноважень, визначених Конституцією та законами України.

Тому покладення на АМКУ повноваження щодо моніторингу та контролю всіх публічних закупівель та моніторингу і контролю функціонування системи державної допомоги може потребувати додаткових видатків державного бюджету.

Крім того, потребує додаткового обґрунтування норма законопроекту про визначення одним з основних завдань АМКУ участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині адвокатування добросовісної конкуренції.

Також законопроектом запропоновано внести зміни до Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон), якими звільнити від сплати судового збору органи Антимонопольного комітету України за подання заяв у порядку, визначеному статтею 283 Кодексу адміністративного судочинства України.

Запропоноване розширення переліку пільг зі сплати судового збору призведе до зменшення надходжень до спеціального фонду Державного бюджету України, що може призвести до недофінансування судової системи і, як наслідок, порушуватиме конституційні гарантії незалежності судової влади шляхом визначення окремого порядку фінансування судів та забезпечення належних умов для здійснення правосуддя, передбаченого статтями 146, 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до статті 9 Закону судовий збір зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, а також на забезпечення архітектурної доступності приміщень судів, доступності інформації, що розміщується в суді, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Водночас слід зазначити, що судовий збір виконує не лише фіскальну, а й регулюючу функцію, і є певним видом стимулювання належного виконання учасниками правовідносин своїх прав та обов'язків. Тому звільнення від сплати судового збору окремих категорій платників може призвести до зловживань своїми процесуальними правами шляхом безпідставних звернень до судів, зокрема у справах, які можуть бути вирішені без втручання суду, та безвідповідального оскарження судових рішень з огляду на безкоштовність таких звернень.

До того ж запропоноване звільнення окремих органів матиме дискримінаційний характер щодо інших державних органів і матиме ознаки надання таким органам певних процесуальних переваг перед іншими учасниками судового процесу, які сплачують судовий збір на загальних підставах, чим буде порушено принцип рівності учасників судового процесу, встановлений статтею 129 Конституції України.

Тому вважаємо за необхідне пункт 7 частини першої законопроекту виключити.

Одночасно повідомляємо, що у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про судовий збір» (щодо звільнення Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень від сплати судового збору)» (реєстр. № 7617 від 01.08.2022; далі – законопроект № 7617), яким запропоновано звільнити від сплати судового збору Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення у справах, що вирішуються на підставі законодавства про захист економічної конкуренції, у сфері публічних закупівель та у сфері державної допомоги.

Під час опрацювання законопроекту Мінфін провів онлайн-нараду з представниками Міністерства юстиції України, АМКУ, Державної казначейської служби України та Державної судової адміністрації України з обговорення питань, які на сьогодні порушує АМКУ під час звернення до суду, зокрема у зв'язку з недостатністю коштів на сплату судового збору, та заслухав позицію всіх учасників щодо норми законопроекту № 7617 про звільнення від сплати судового збору АМКУ та його територіальних відділень.

За результатами наради, з огляду на аргументи всіх учасників, було запропоновано АМКУ підготувати відповідні пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства в частині запровадження тимчасової норми про надання судам законодавчого права відстрочення АМКУ сплати судового збору на період дії воєнного стану та надати їх Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Також законопроектом передбачено, зокрема, залучати поліцейських до проведення перевірок працівниками Антимонопольного комітету України та вжиття поліцейськими заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю цих працівників (зміни до законів України «Про Національну поліцію» та «Про захист економічної конкуренції»).

Реалізація зазначеного положення може потребувати додаткових видатків з державного бюджету для Національної поліції України, пов'язаних із необхідністю збільшення чисельності поліцейських і їх утримання.

Слід зазначити, що з першого дня війни поліцейські долучилися до безпосередньої участі у бойових діях і здійснення заходів з національної безпеки й оборони, відсічі та стримування збройної агресії російської федерації.

Проте, оскільки до законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування, оцінити вартісну величину впливу положень законопроекту на показники бюджету в частині доходів і видатків неможливо.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Прийняття Закону може потребувати додаткового фінансового забезпечення у 2023 році та наступних бюджетних періодах.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не відповідає вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України про подання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічних обґрунтувань, а також пропозицій щодо джерел покриття витрат бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Проект Закону України потребує надання фінансово-економічних розрахунків, а також висновку Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України з урахуванням першочергового забезпечення заходів із національної безпеки і оборони.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ